

Utbildningsinspektion i Tunabergsskolan, grundskola årskurs 7–9 och grundsärskola årskurs 1–10

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	7
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Tunabergsskolan den 18-20 april 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Tunabergsskolan intervjuades rektorn, biträdande rektorn, föreståndaren för grundsärskolan, elevvårdspersonal, lärare, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte lektioner i de flesta klasserna på grundskolan samt i grundsärskolan och förde även informella samtal med elever och personal vid besöken i verksamheten. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Tunabergsskolan	Antal elever
Grundskola årskurs 7–9	509
Grundsärskola årskurs 1–10	14

Tunabergsskolan är belägen i det Norra skolområdet. Skolans uppdrag är att bedriva dels grundskoleverksamhet för årskurserna 7–9, dels grundsärskoleverksamhet för funktionshindrade elever i årskurserna 1–10 enligt de nationella lagar och förordningar som reglerar respektive verksamhetsområde.

I grundskolan erbjuds eleverna möjlighet att söka profilklasser inom idrott och kultur. Kulturklasserna har hela kommunen som upptagningsområde medan rekryteringen till idrottsklasserna i första hand sker i närområdet. Innevarande läsår finns åtta klasser i grundskolan varav två kulturklasser, samt sex idrottsklasser. De elever som valt någon av profilklasserna får breddning och fördjupning i respektive profilämnen inom ramen för de timmar som finns till förfogande för elevens och skolans val enligt gällande timplan.

För grundsärskoleverksamheten utgör hela Uppsala kommun upptagningsområde. Grundsärskolan är inrymd i en separat byggnad på skolområdet som särskilt anpassats till den aktuella elevgruppens specifika behov och förutsättningar. Eleverna inom grundsärskolan är indelade i tre klasser men en stor del av undervisningen är helt individuell på grund av elevernas skilda funktionshinder.

Det finns ca 45 hel- eller deltidsanställd personal inom grundskolan och 15 hel- eller deltidsanställda lärare och assistenter inom grundsärskolan. Den totala verksamheten är indelad i fyra arbetslag som vart och ett leds av en lagledare.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Tunabergsskolan av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Sammantaget bedöms att utbildningen vid Tunabergsskolan övergripande är av god kvalitet. Eleverna inom grundskolan ges mycket goda förutsättningar för att bli behöriga att söka till gymnasieskolan. Eleverna i grundsärskolan ges mycket goda förutsättningar till en utveckling och ett lärande i ett långsiktigt perspektiv utifrån individuella förutsättningar.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör ytterligare följa upp varför så många elever saknar fullständiga avgångsbetyg i årskurs 9 samt vidta eventuella erforderliga åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Vidare bör skolan uppmärksamma pojkarnas betydligt lägre betygsresultat jämfört med flickornas, samt vidta åtgärder så att resultatuppföljning och stödåtgärder omfattar samtliga ämnen i grundskolan.

- Skolan bör förbättra elevernas kännedom om mål och betygskriterier för utbildningen.
- Elevernas demokratiska fostran och inflytande över sitt eget lärande bör utvecklas och förbättras.
- Skolan bör vidta åtgärder så att utvecklingssamtal genomförs varje termin i alla årskurser och förbättra informationen till föräldrarna om elevernas kunskapsutveckling.
- Skolan bör skapa rutiner för att följa upp elevernas kunskapsutveckling utifrån strävansmålen.
- Skolan bör se till att betygs katalogerna förs på ett rättssäkert sätt.
- Innehåll, målsättning och utvärdering i åtgärdsprogrammen bör förbättras.
- Tunabergsskolan bör förbättra kvalitetsredovisningen så att de nationella målen blir utvärderingsbara samt tydligt redovisa bedömningen av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts.
- Rektors pedagogiska ledarskap bör bli tydligare så att alla personal blir medveten om det gemensamma pedagogiska uppdraget.
- Skolan bör förbättra undervisningen i elevens val så att samtliga elever får sådan undervisning i enlighet med författningarnas krav.

Inspektörerna bedömer att nedan angiven brist snarast skall åtgärdas.

- Skolan ger inte tillräcklig information om elevens rätt till språkval (2 kap. 17-18 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

I de åtaganden och uppdrag som Tunabergsskolan har, är kunskaps- och demokratiutvecklingen enligt skolans arbetsplan år 2005/2006 två viktiga hörnstenar. I skolans kvalitetsredovisning 2005 redovisas måluppfyllelsen i form av resultat på nationella ämnesprov år 2003-2005, betygsstatistik från år 2003-2005 samt resultat på den trygghetsenkät som alla skolor i hela kommunen genomför varje år.

Tabell 1, Nationella ämnesprov för år 9 Tunabergsskolan. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2003	År 2004	År 2005
Svenska	96 %	95 %	98 %
Engelska	97 %	96 %	99 %
Matematik	96 %	87 %	92 %

Inspektörerna bedömer utifrån resultaten på de nationella ämnesproven år 2005 att eleverna i årskurs 9 på Tunabergsskolan presterar goda till mycket goda resultat i svenska och engelska. I matematik är resultaten goda, men har dock sjunkit jämfört med 2003 och förbättrats jämfört med 2004. Kvalitetsredovisningen för år 2005 visar att elever som riskerar att inte nå de nationella målen i svenska, matematik och engelska regelbundet ges stöd i form av temporära mindre undervisningsgrupper och/eller stöd av speciallärare. Av samma kvalitetsredovisning går att utläsa att 104 elever i skolan hade åtgärdsprogram läsåret 2004-2005. Det är ungefär var femte elev inom grundskolan. I kvalitetsredovisningen för år 2005 framkommer också att åtgärdsprogrammen i första hand avser ämnena svenska, matematik och engelska samt insatser för att stärka den sociala kompetensen. Det framgår vidare att skolan medvetet satsat på dessa tre ämnen för att eleverna ska bli behöriga att söka till gymnasieskolan.

Tabell 2, Betygsstatistik för åk 9 Tunabergsskolan. Tabellen anger andel avgångselever i procent som, enligt statistik från skolan, har minst betyget G.

		2003	2004	2005
Andel avgångselever med minst G i betyget	Svenska	97,1 %	96,5 %	96,3 %
	Engelska	96,7 %	97,1 %	97,6 %
	Matematik	93 %	92,4 %	97 %
Andel behöriga till gymnasieskolan		93 %	92 %	95,7 %
Andel elever som uppnått målen i samtliga ämnen		80 %	80 %	77 %

Inspektörerna bedömer att Tunabergsskolan visar på goda till mycket goda resultat i svenska, matematik och engelska i avgångsklasserna år 2005. Framförallt har resultaten i matematik förbättrats under det senaste året, trots att resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 9, 2005 var något sämre än resultatet år 2003. Andelen elever med behörighet till gymnasieskolan har ökat från 92 procent 2004 till 95,7 procent 2005. Däremot har andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen i avgångsklasserna sjunkit under perioden 2003 till 2005. Utifrån Skolverkets analysverktyg SALSA¹ ligger det förväntade resultatet på 91 procent 2005 för Tunabergsskolan, vilket är långt över det faktiska resultatet 2005 som ligger på 77 procent. I kvalitetsredovisningen 2005 redovisas inte någon orsaksanalys av att markant färre elever uppnår målen i samtliga ämnen.

Ett förbättringsområde för Tunabergsskolan är att ytterligare följa upp varför det är så många elever som saknar fullständiga avgångsbetyg i årskurs 9, och vidta förbättringsåtgärder utifrån vad som framkommer vid analysen.

¹ Skolverkets SALSA -värden för grundskolan anger det förväntade resultatet för en skola eller en kommun. De är beräknade med utgångspunkt i vissa bakgrundsfaktorer som hänförelse till de enskilda elevernas förutsättningar såsom bland annat socioekonomisk bakgrund.

Tabell 3, Genomsnittligt meritvärde för år 9, år 2005 Tunabergsskolan. Tabellen anger skillnader i flickors och pojkars avgångsbetyg enligt statistik från Skolverket.

	Antal elever	Genomsnittligt meritvärde ²	Andel behöriga till nationellt program (%)	Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan men saknar flera betyg i övriga ämnen (%)
Tunabergsskolan Samtliga elever	163	228,4	95,7 % (156 st)	8,0 % (13 st)
Tunabergsskolan Flickor	90	245,6	96,7 % (87 st)	4,4 % (4 st)
Tunabergsskolan Pojkar	73	207,3	94,5 % (69 st)	12,3 % (9 st)

I Skolverkets analysverktyg SALSA går att utläsa att pojkar på Tunabergsskolan har ett genomsnittligt meritvärde på 207,3 jämfört med flickornas 245,6. Bland de elever som är behöriga till gymnasieskolan är det en markant högre procent pojkar (12,3) än flickor (4,4 procent) som saknar betyg i flera ämnen. I hela riket har pojkarnas betygsresultat under en följd av år varit lägre än flickornas, vilket visat sig i de nationella uppföljningarna. Det framgår inte av kvalitetsredovisningen 2005 hur skolan reflekterar över och analyserar skillnaden mellan flickors och pojkars betygsresultat. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör följa upp varför det finns så avsevärda skillnader i resultaten mellan könen och vilka förbättringsåtgärder som kan vidtas för att förbättra pojkarnas betygsresultat.

Inspektionen visar att skolan på ett bra sätt följer upp kunskapsresultaten i svenska, matematik och engelska, dels genom statistiska uppgifter, dels genom kontinuerliga diagnoser och uppföljningar. Skolan vidtar konkreta åtgärder för att stödja eleverna genom olika former av resursförstärkning.

Vid inspektionen framkommer att skolan inte har samlade resultat eller bedömningar dokumenterade i övriga ämnen förutom betygen i årskurs 8 och 9. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen även i de tidigare årskurserna.

Vid besök i grundsärskolan och i föräldrar - och lärarintervjuer framgår att grundsärskolans verksamhet kontinuerligt följs upp och utvärderas genom individuella utvecklingsplaner. Föräldrarna anser sig få en mycket god bild av elevernas utveckling och att verksamheten i grundsärskolan ofta leder till tydliga framsteg i elevernas lärande och utveckling. Såvitt inspektörerna kan bedöma finns rutiner för att följa varje elevs utveckling och lärande inom grundsärskolan.

Arbetsklimatet på Tunabergsskolan är enligt samstämmiga uppgifter från elever och lärare lugnt, positivt och informellt.

² En elevs meritvärde räknas fram genom att man översätter bokstavs-betygen till siffror (MVG ger 20, VG ger 15, G ger 10) och därefter räknar samman de 16 bästa betygen. En elev som fått betyg i samtliga ämnen kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

Inspektörerna får under besöket intrycket att eleverna har en naturlig och avspänd kontakt med de flesta lärare och övrig personal. Inspektörerna observerar mycket lite klotter eller annan skadegörelse, vilket tyder på att elever och personal tar ett gemensamt ansvar för arbetsmiljön på skolan.

Det finns gemensamma trivselregler på skolan. Vid elevintervjuerna framkommer dock att efterlevnaden av vissa regler är upp till varje enskild lärare. Eleverna uttrycker vid intervjutillfällena och under lektionsbesöken att de känner sig trygga på Tunabergsskolan, att stämningen bland elever är positiv och att de i stort respekterar varandra. Resultatet på kommunens s.k. trygghetsenkät, där ett är lägsta värde och fyra högsta, visar att Tunabergsskolan har förbättrat sitt resultat från 3,29 år 2004 till 3,4 år 2005.

I samtal med elever framkommer att ledning och personal snabbt tar tag i alla former av kränkande behandling mellan elevgrupper samt negativa attitydyttringar. Detta bekräftas också av föräldrar i intervjuerna. Däremot framhåller några elever i intervjuerna att en mer subtil form av mobbing förekommer i vissa flickgrupper som ingen på skolan ännu lyckats få bukt med. Skolan har dock under hösten 2005, genom elevvårdens försorg, startat upp samtalsgrupper med flickorna bland annat för att förebygga kränkningar av alla slag. Intentionerna är att fortsätta med samtalsgrupper även bland pojkarna.

Elevråd och klassråd förekommer men eleverna anser sig, detta till trots, inte ha några större möjligheter till inflytande över verksamheten i stort. Vid elevintervjuerna framkommer att eleverna anser att ledningen inte är särskilt lyhörd för de förslag och önskemål om förändringar som de framför. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över verksamheten i stort bör utvecklas.

Intervjuerna med elever visar att de har lite insikt i målen för undervisningen. Inte heller är betygskriterierna allmänt kända. I hur hög grad eleverna är delaktiga är enligt elever, föräldrar och delvis personalen avhängigt enskilda lärares inställning.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolans resultat i svenska, matematik och engelska år 2005 är goda till mycket goda utifrån både de nationella ämnesproven och skolans betygsstatistik. Dock behöver verksamheten utvecklas så att resultatuppföljning och stödåtgärder omfattar samtliga ämnen i grundskolan. Skolan bör också i sitt förbättringsarbete uppmärksamma de stora betygsskillnaderna mellan pojkar och flickor. Vidare bör skolan följa upp varför det är så många elever som saknar fullständiga avgångsbetyg i årskurs 9, och vidta förbättringsåtgärder utifrån vad som framkommer vid analysen.

Grundskolan visar på goda utvecklingsresultat.

Tunabergsskolan har i stort ett tryggt arbetsklimat. Dock saknar grundskolans elever inflytande över både verksamheten i stort och den egna läroprocessen varför detta bör utvecklas. Inspektionen visar också att elevernas kännedom om såväl utbildningsmål som betygskriterier bör förbättras.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Tunabergsskolan lyfter i sin lokala arbetsplan för verksamhetsåret 2005-2006 fram att skolledning och personal strävar efter att skapa en trygg miljö för eleverna genom att aktivt bekämpa alla former av negativa attityder och yttringar mellan elever och mellan elever och personal. Vid föräldrasamtalen framkommer att föräldrar uppskattar skolans och ledningens snabba och tydliga agerande för att motverka kränkningar av olika slag.

På skolan finns två kamratstödjare från varje klass. De kamrater som fungerar som kamratstödjare tycks dock inte ha fått någon större legitimitet för att sköta sitt uppdrag. Under intervjuerna vittnar flera elever om att de inte i första hand skulle vända sig till kamratstödjarna om något skulle hända. Skolan har ett aktivt samarbete med polis och sociala myndigheter för att snabbt kunna agera om något inträffar. På Tunabergsskolan finns handlingsplaner för att motverka kränkande behandling, droger, våld, främlingsfientlighet och sexism. Inspektörerna bedömer att dessa planer bör revideras så att de omfattar alla former av kränkande behandling samt situationer då vuxen kränker barn. I detta sammanhang vill inspektörerna också påminna om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn som trädde i kraft den 1 april 2006 och som bl.a. innebär att varje skola skall upprätta en likabehandlingsplan.

Skolan har regler som idag delvis är upp till varje lärare att hantera och tolka på lite olika sätt. I elevintervjuer framkommer att elevernas inflytande genom t.ex. klassråd upphör i vissa klasser i årskurs 9, eftersom eleverna själva anser att de ändå inte kan påverka särskilt mycket. Både elever och föräldrar uttrycker i samtal att elevernas inflytande över verksamheten i stort och över det egna lärandet varierar avsevärt mellan olika lärare.

Sammantaget bedömer inspektörerna att elevernas inflytande via klassråd och elevråd bör utvecklas och förbättras, så att eleverna tränas i att arbeta i demokratiska former utifrån läroplanens intentioner.

Skolans samverkan med föräldrar sker via föräldramöten, utvecklingssamtal och skolrådet. Dock framkommer det vid föräldra-, elev- och lärarsamtal att eleverna inte allmänt erbjuds utvecklingssamtal under vårterminen i årskurs 9, utan att de själva får säga till om de vill ha det. Detta är inte enligt författningarna som anger att utvecklingssamtal skall genomföras minst en gång per termin. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör vidta åtgärder så att utvecklingssamtal fortsättningsvis genomförs varje termin i alla årskurser.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Lektionsbesök och intervjuer visar att eleverna i Tunabergsskolan kan arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Inspektörerna kan dock konstatera att i flertalet teoretiska ämnen arbetar eleverna i stort sett med likartade arbetsuppgifter under lektionerna. Det framkommer i elevintervjuerna att eleverna anser att arbetsformer och arbetssätt ofta är ensidiga. Inspektörerna bedömer att detta inte främjar utvecklingen av de kunskapskvaliteter som läroplanen talar om och inte är i linje med den syn på lärande som genomsyrar läroplanen. I de praktiskt estetiska ämnena förefaller eleverna ha ett större inflytande över arbetssätt, arbetsform och innehåll. Eleverna vittnar också om en stark koncentration på skriftliga prov, som många gånger upplevs stressande och som de upplever att de sällan kan påverka.

Tunabergsskolan använder inte så ofta undervisningstiden till att arbeta med ämnesintegrerade teman. De temadagar som förekommer har mer ett givet innehåll som sex och samlevnad, ANT-dagar³ eller hälsodagar. Vid elevintervjuerna framkommer att eleverna önskar mer ämnesintegration och anknytning till vardagsverkligheten så att lärandet känns mer meningsfullt. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med ämnesintegration enligt läroplanens intentioner för att utveckla elevernas förståelse ur ett helhetsperspektiv.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Skolan använder sig av olika typer av diagnoser för att identifiera elever i behov av särskilt stöd inom framförallt svenska, matematik och engelska. I dessa ämnen förekommer också så kallad nivågruppering som innebär att grupper sätts samman efter elevernas förkunskaper och ambitionsnivå. Eleven kan påverka gruppens sammansättning, då den inte är statisk. I övrigt ges få tillfällen där eleverna själva kan välja att arbeta med sådant som de vill fördjupa sig i eller som eleverna anser att de behöver förbättra eller utveckla.

Personalen uppger att alla elever i behov av särskilt stöd i svenska, matematik och engelska får det och att samtliga av dessa elever har åtgärdsprogram. Vid inspektionen framkom att åtgärdsprogrammets struktur kan förbättras så att elevens starka sidor framkommer likväl som en tydlig målsättning. Uppföljning och utvärdering av åtgärderna bör tidsbestämmas, så att åtgärdsprogrammen blir ett kvalitativt verktyg i elevens kunskapsutveckling mot de nationella målen.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Skolan har påbörjat ett arbete med att tolka och konkretisera målen i samtliga ämnen för årskurserna 7–9, vilket ger lärarna bättre möjligheter att stödja, synliggöra och bedöma elevernas kunskapsutveckling. Lokala konkretiseringar av betygskriterierna för årskurs 8 finns i några ämnen. Inom vissa ämnen finns ett aktivt samarbete mellan ämneslärarna för att underlätta tolkningen av de nationella målen och betygskriterierna. Skolan har också ett utbyte med närliggande skolor för att främja en likvärdig bedömning och betygssättning mellan skolor inom kommunen. Inspektörerna ser positivt på samarbetet såväl internt som externt för att underlätta lärarnas bedömningar samtidigt som elevernas rättssäkerhet stärks.

³ ANT= Alkohol, narkotika och tobak

Inspektörerna bedömer dock att lärarnas fortsatta arbete med konkretiseringar av kursplaner och lokala betygskriterier bör utvecklas och förbättras så att uppföljningsrutiner skapas för samtliga kursplaneämnen och för att nå en större bedömningsöverensstämmelse mellan ämnen och lärargrupper.

Av såväl intervjuer med elever och lärare som observationer i samband med lektionsbesök framgår att diskussioner om kursplanemålen, och uppföljning av desamma, inte alltid förekommer i anslutning till olika arbetsområden. Enligt några lärare redovisas målen istället i början av terminerna medan andra lärare försöker konkretisera målen inför varje nytt arbetsmoment. Av inspektionen framgår också att det finns lärare på skolan som aldrig diskuterar utbildningsmålen med eleverna. Vanligast är att eleverna hör talas om målen i samband med utvecklingssamtalen då de ibland kopplas till betygskriterierna.

Inspektörerna bedömer mot bakgrund av ovanstående att skolan bör skapa rutiner så att alla elever kontinuerligt informeras om målen för undervisningen och att elevernas inflytande över lärandet och undervisningen stärks i enlighet med vad läroplanen föreskriver. Eleverna bör med stigande ålder få ett allt större inflytande över sin arbetssituation och sitt lärande, oavsett ämne eller lärare.

Flera föräldrar uppger att de inte får tillräckligt tydlig information om elevernas kunskapsutveckling vid utvecklingssamtalen. Bland annat är de underlag som används vid utvecklingssamtalen ibland svårtolkade och bristfälliga. Inspektörerna bedömer att skolans information om elevernas kunskapsutveckling till föräldrarna bör förtydligas. I detta sammanhang vill inspektörerna påminna om att det från 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtätyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram.

När det gäller strävansmålen i läroplanen saknar skolan en systematisk uppföljning av elevernas måluppfyllelse. Det handlar om elevernas förmåga att arbeta utforskande, att självständigt formulera synpunkter, att inta ett kritiskt förhållningssätt, att bland annat kunna lyssna, analysera och argumentera. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör skapa former för att också kunna följa upp resultatet av arbetet med läroplanens strävansmål.

Inspektörerna har tagit del av betygskatalogerna på skolan. Det förekommer i dessa betygskataloger flera ändringar av elevernas betyg, utan att tidpunkt för ändringen noterats eller att ändringen signerats. Skolförfattningarna anger att betyg skall sättas av läraren. Enligt förvaltningslagen får en myndighet rätta ett beslut som myndigheten fattat och som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende. Däremot kan bestämmelsen inte tillämpas vid bedömningsfel, dvs. sådana fel som beror på t.ex. bristfällig utredning, felaktig bedömning av fakta eller liknande. Det är rektor som beslutar om rättning. Inspektörernas bedömning är att det formella handhavandet vid betygssättning måste åtgärdas. De ändringar som förekommer av elevers betyg är inte acceptabla ur rättsäkerhetssynpunkt för eleven.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

I kvalitetsredovisningen för Tunabergsskolan för år 2005 finns bland annat en beskrivning av de åtaganden som finns i kommunens uppdragsbeskrivning. Inspektörernas bedömning är att kvalitetsredovisningen på Tunabergsskolan i stort uppfyller författningarnas krav. Kvalitetsredovisningen redovisar dock endast till en liten del skolans analys av resultaten i förhållande till uppställda mål. Vid inspektionen framkommer också att kvalitetsredovisningen på Tunabergsskolan huvudsakligen har utarbetats av rektor och ledningsgruppen. Delaktigheten bland skolans övriga personal, elever och föräldrar har varit av mindre omfattning. Vid lärarintervjuerna framkommer också att personalen inte riktigt kan se värdet i kvalitetsredovisningen som ett aktivt pedagogiskt verktyg i en mål- och resultatstyrningsprocess.

Som tidigare har framhållits i rapporten finns också brister i skolans systematiska arbete med uppföljning av de samlade resultaten i grundskolans kursplaneämnen. Mot bakgrund av dessa synpunkter samt de som framförts gällande skolans kvalitetsredovisning 2005 bedömer inspektörerna att Tunabergsskolans kvalitetsarbete är ett angeläget utvecklingsområde. Se även avsnitten Kunskaper, Normer och Värden och Utvärdering av lärandet.

Ledning och intern kommunikation

Författningarna anger att rektorn i egenskap av pedagogisk ledare och chef för skolans personal har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Inom rektorns ansvarsområde ligger bland annat uppföljning och utvärdering av skolans resultat i förhållande till de nationella målen.

Inspektionen visar att rektorn på Tunabergsskolan är väl förtrogen med verksamheten och känd av såväl elever som föräldrar. Vidare framkommer i inspektionen att rektorn övergripande tar ansvar för den pedagogiska och administrativa utvecklingen av verksamheten genom ett synligt engagemang i skolans dagliga verksamhet. Vid inspektionen framkommer dock att flera av lärarna önskar en större tydlighet i det pedagogiska ledarskapet och skolans pedagogiska målsättning utifrån de nationella styrdokument och bestämmelser som finns, så att utvecklingen kan fortsätta framåt i lite snabbare takt än hitintills. Som tidigare nämnts framkommer det vid elev- föräldra- och lärarintervjuerna att det finns brister i samsynen på värdegrund, lärande och kunskap mellan personalen.

De utvecklingsområden som lyfts fram i inspektionsrapporten, däribland uppföljning av skolans samlade resultat, ett förbättrat inflytande över sitt eget lärande för eleverna, en större medvetenhet om det gemensamma pedagogiska uppdraget samt en förbättrad information till föräldrar avseende elevernas kunskapsutveckling pekar enligt inspektörernas bedömning på att rektorns pedagogiska ledning och ansvarstagande inom dessa områden bör förbättras. I övrigt bedömer inspektörerna att skolans ledning är tydlig för såväl personal som elever och föräldrar och fungerar bra.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Tunabergsskolans arbete med arbetsmiljö och samverkan är av varierande kvalitet. Elevernas demokratiska fostran bör ges större utrymme och få ett tydligare mandat för att kunna utvecklas och förbättras i enlighet med läroplanens intentioner.

Utvecklingssamtalen bör enligt inspektörerna förbättras så att både elever och föräldrar får en god uppfattning om kunskapsutvecklingen i samtliga ämnen. Elevernas inflytande över sitt eget lärande bör också utvecklas utifrån att målen för undervisningen kopplat till kursplanerna blir så lokalt förankrade att eleverna kan påverka innehåll, arbetsform och arbetssätt i större omfattning än idag. Inspektörerna bedömer att skolan måste vidta åtgärder så att utvecklingssamtal genomförs i samtliga klasser med alla elever varje termin.

Vidare bedömer inspektörerna att Tunabergsskolan har väl inarbetade rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd i svenska, matematik och engelska och att dessa elever ges goda möjligheter till enskilt stöd. Däremot bör rutiner för en systematisk uppföljning och utvärdering i övriga ämnen utarbetas på skolan. Inspektörerna bedömer att innehåll, målsättning och utvärdering i åtgärdsprogrammen bör förbättras. Vidare bedömer inspektörerna att skolan bör vidta åtgärder så att det alltid är rektor som fattar beslut om särskilt stöd.

Tunabergsskolan bör fortsätta det påbörjade arbetet med att utveckla ett samarbete såväl internt som externt för att säkerställa en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning. Vidare bedömer inspektörerna att betygs katalogen skall följa de nationella direktiv som finns så att elevernas rättssäkerhet garanteras.

Kvalitetsarbetet på skolan bör enligt inspektörerna utvecklas så att analysen av kunskapsresultaten visar på graden av måluppfyllelse utifrån de nationella målen och att personal, elever samt föräldrar skall ges större möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att rektorn har ett gott samarbete med föräldrar, elever och personal. Dock gör inspektörerna bedömningen att rektor bör bli tydligare i sitt pedagogiska ledarskap så att en större medvetenhet utifrån de nationella styrdokumenterna blir tydligt förankrat hos all personal.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Inspektionen visar att eleverna på Tunabergsskolan erbjuds tillgång till utbildning i den omfattning som författningarna anger. Avstämning av timplanen sker med mottagande skolor för att säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstid de är berättigade till under sina nio skolår för grundskolan, respektive 10 skolår för grundsärskolan.

De profilklasser som finns använder tiden för elevens och skolans val till breddning och fördjupning av respektive profil. Det framkommer i elev- och lärarintervjuerna att för övriga klasser är inte tiden för elevens val tydliggjord vilket medför att vissa klasser/elevgrupper inte ges möjlighet till breddning och fördjupning i enskilda ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra undervisningen i elevens val så att samtliga elever på skolan får sådan undervisning i enlighet med författningarnas krav.

Vid inspektionen framkommer att skolan inte informerar om samtliga valmöjligheter avseende språkval i årskurs 6. Enligt författningarna skall språkval finnas för eleverna i årskurserna 6–9 och eleverna skall erbjudas minst två av språken tyska, franska och spanska. Vidare framgår av bestämmelserna att svenska som andraspråk, svenska, engelska, modersmålsundervisning och teckenspråk skall anordnas som språkval om minst fem elever väljer det. Inspektörerna bedömer det som en brist att skolan inte informerar om de valmöjligheter som finns enligt grundskoleförordningen.

Informationen inför gymnasievalet för grundskolans och grundsärskolans elever har varit mycket informativ och elevernas vårdnadshavare uppskattar den praktik som erbjuds särskoleeleverna inför valet.

Vid inspektionen framkommer att skolan tar ut en avgift från berörda elever i profilklasserna. Skollagen anger dock tydligt att alla undervisning i skolan skall vara kostnadsfri för eleverna, vilket också påpekas i Uppsala kommuns policy om avgifter i skolan.

Personal

Rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Alla lärare på skolorna har en pedagogisk högskoleutbildning. De allra flesta har också utbildning för de årskurser och de ämnen de undervisar i. Personalen kan själva styra över en del av kompetensutvecklingsmedlen på skolan och en del går till respektive arbetslag. Vid inspektionen framkommer inte hur kompetensutvecklingsinsatserna kopplas till de faktiska resultaten i kvalitetsredovisningen.

Materiella resurser

Enligt kvalitetsredovisningen för år 2005 anser personalen att det saknas grupprum i tillräcklig omfattning på skolan. Undervisningsmaterialet och tillgången på läromedel är god eller mycket god enligt inspektörernas iakttagelser vid lektionsbesök och i samtal med personal och elever. Skolan har tillgång till bemannat bibliotek.

Sammanfattning

Verksamheten vid Tunabergsskolan har goda förutsättningar i fråga om tillgång till lärare med utbildning för den aktuella undervisningen och till personal i övrigt. De materiella förutsättningarna är i allmänhet goda.

Inspektörerna bedömer att skolan i stort tillgodoser elevernas rätt till undervisning. Inspektörerna bedömer dock att informationen om språkvalet i årskurs 6 skall omfatta samtliga språkval och ser detta som en brist.

Dessutom bedömer inspektörerna att tiden för elevens val behöver tydliggöras för de elever som inte går i profilklasser.

Slutligen bedömer inspektörerna att skolan har de personella och materiella resurser som behövs för att eleverna ska kunna nå målen.

Datum	Ort
2006-11-01	Stockholm

Agneta Landin
Nils-Åke Andersson